

КЪМ ЕТИМОЛОГИЯТА НА ЕДНО РЕГИОНАЛНО ГЕОГРАФСКО НАЗВАНИЕ

Анастасия Петрова

В говорите в Северозападна България е регистрирано интересно регионално название на изоставен черен път в следните варианти:

- Ново село, Видинско, СЗ:

марапѹтина 'дълбок коларски път, направен от порой' (БЕР 3: 663), и вариант с редукция *мъръпѹтина* 'път, издълбан от порой' (Младенов 1969: 190; Л. Милетич 1901: 639);

моропѹтина 'стръмен рът', обяснено от *моропутина* 'дълбок коларски път, направен от порой' (Михайлова 1984: 143);

- Монтанско, СЗ:

МИ *Моропѹтината* 'горист рът', *Моропѹтините* 'рът', 'стръмен път' (Михайлова 1984: 143);

моропѹтина 'изоставени, изровени от порои стари коловози на път' (БЕР 4: 246);

- Брезнишко, преходни говори:

МИ *Моропутина* (Табан, Годечко), МИ *Моропѹтинье* (Брусник) (Михайлова 1984: 143);

- Врачанско, ЮЗ:

морепѹтина 'изоставени, изровени от порои стари коловози на път' (Радовене) (БЕР 4: 246);

- без посочен ареал на разпространение:

моропѹтина, *морепѹтина* 'изоставен път между ниви; межда между ниви' (СЗ), 'запустял път, който не работи', 'лош, развален път' (Геров) (БЕР 4: 246);

морепѹтинна 'запустял път' (Геров) (БЕР 4: 246);

моропѹтина 'изоставени, изровени от порой стари коловози на път' (Радовене, Врачанско) (БЕР 4: 246);

муропътнина ост. диал. ‘лош, запустял път’ (БЕР 4: 335);

Думата *марапътнина* може да се определи като композит с първи компонент *мар-* (*мър-*, *мор-*, *мур-*) и втори компонент - *пътнина* (*-пътнина*, *-пътнина*, *-пътнина*).

Вторият компонент е с ясна вътрешна форма и е свързан с *път* (вж. още *путьнѣ* ‘пътища’ (Ново село, Видинско), срв. и *путьнѣка*, *путьнѣка* ‘прав път в прическа на жена’ (Гоцеделчевско) (БЕР 6: 118). В Северозападните говори голямата носовка има рефлекс *ъ* и това обяснява формите *-пътнина* (*-пътнина*, *-пътнина*). В Брезнишко, Белоградчишко, Монтанско, подобно на някои говори в Македония (Тетовско, Кумановско, Кратовско), вариантът съдържа втори елемент *-путьнина*, защото голямата носовка е преминала в *у* (макар че регистрираните форми в по-ново време показват постепенно изместване на *у* от *ъ* под влияние на нормата). Появата на форма с *у* (*-путьнина*) в Ново село, обаче, може да се приеме за знак, че думата вероятно е пренесена от заселници от Македония¹.

Анализът на първия компонент е по-сложен. Като отправна точка могат да послужат два момента, които се открояват в семантиката на посочените географски термини. Първо, става дума за *черен* път, който е *изоставен* и *запустял*. Второ, пътят е изровен от *порой*, голяма *вода*.

1. ‘Изоставен, запустял черен път’

Не е трудно да се допусне значение ‘черен’ за първия корен. В Прилепско, Щипско, Охридско, Велинградско *мор* се употребява в значение ‘черен’ (вж. *мор фередже*, *мор трендафил* и др.) (БЕР 4: 237)². Това значение е разпространено чрез тур. *mor* ‘морав’ (Странджанско) < итал. *moro* < къснолат. *taurus* < гр. *μαῦρος* ‘негър’, заето и в срхр. *мор* ‘тъмносин’, словен. *mor* ‘черен’, алб. *mor* ‘тъмносин, виолетов’ (БЕР 4: 237). Значение ‘черен’ се реконструира и за *мур-*, като се предполага, че е същият като в *мурен* ‘черен’, *муренка* диал. ‘дърво черница’, *мура* ‘плод на черница’, *мури се* ‘(за време) разваля се, заоблачва се’, от гр. *μαῦρος* (БЕР 4: 334–335).

В много култури съществува асоциативна връзка между *черното* и семантичния сектор на думите *смърт*, *мор*, *уморен* и под.³. Затова основателно е да се предположи, че първият корен (*мор-*, *мар-*, *мур-*) е същият като в *мор* ‘заразна смъртоносна болест или природно бедствие, от което мрат голям брой хора или животни; чума’, ‘мъка’ < праслав. **marъ* < ие. **mōros* < **mer-*⁴ (БЕР 4: 237), *мр̀а* ‘преставам да живея, умирам’ < **mertī* (БЕР 4: 271–272), *мор̀я* ‘причинявам умора; предизвиквам смърт на мнозина’; *мор̀а* ‘мъчителен сън, свързан с видения, които потискат; кошмар’, ‘зъл дух’, ‘тежест в гърдите’, *мор̀а̀ва* ‘сянка, която се явява в съня на човека’ (Гоце Делчев), ‘същество, което нощем смучи силата на човека’ (Валовишко), ‘кошмарен сън’ (Смолянско, Ардинско, Маданско; Момчилградско; Разложко), от праслав. **marāvā*, от **marā* (БЕР 4: 237–238); *моро̀ин* ‘вампир’ (БЕР 4: 246); *м̀ура* ‘потискане, страх по време на сън’, ‘кошмар, мора’ (БЕР 4: 330), *мара лишанка* ‘пролетен обичай, при който момите погребват кукла, оплакват я и т. н.’ (Странджа), диал. *Мара и Лишанка* ‘пролетен обичай, при който удавят изображението на демона на смъртта’, рус. *мар̀а* ‘призрак’, диал. ‘вид домашен дух’, укр. *мар̀а* ‘призрак’, пол. *тара* ‘призрак, дух, сън’ от **marъ* (стб. моръ) (БЕР 3: 659) и др. Могат да се посочат и цял ред от думи, които носят идеята ‘слаб, хилав’, ‘малък’, ‘болнав’ и т. н., все състояния, близки до *смъртта*⁵. *Черното* е цветът на хтоничните персонажи като *Марен*, *Марок*, *Мерок*, който фигурира само в проклетия (*Марен църн да го убие!*, *Узел тъ Марен*; *Убил тъ Марен!*) (СБНУ 6: 210; Дукова 1980: 112). Това е мъжко съответствие на славянската *Марена* ‘зло същество’.

Семантичната връзка между думите за *смърт* и за *черен цвят* е несъмнена и многократно се демонстрира в езиковите пластове, срв.:

- *морен* ‘уморен’ (<**mor-* ‘смърт’) и *морен* ‘черен, тъмен, морав’ (< **mor-* ‘черен, тъмен’);

- *мор* ‘заразна смъртоносна болест; чума’, ‘мъка’ (праслав. **mar-* < ие. **mōros* < ие. **mer-*) и *мор* ‘черен’ (< **mor-*);

- *мърлив* ‘сънлив’, *мърляв*, ‘(за дете или добиче) който седи все на едно място или все лежи’ и *мърла* ‘мръсна жена’ и др.

Ако приемем, че в разглежданите местни названия *мор-* (*мур-*, *мар-*, *мър-*) е употребен в значение ‘черен’, тогава разглежданият композит буквално означава ‘черен път’, с допълнително развито значение ‘изоставен, запустял път’. По отношение на *път* семата ‘черен’ допълнително подхранва асоциацията с признака ‘изоставен, запустял’ (черният път без асфалтово покритие е второстепенен, по-рядко се използва и обикновено постепенно излиза от употреба (= “мъртъв път”). Вероятно същата идея за запустял и изоставен черен път е заключена и в МИ *Марат йолу*, намерено в регистрите на Алфатар (СЗ), без да е посочено какво именува⁶. Възможно е *марат* да е в етимологична връзка с *маратувам* ‘слабея, линей (за човек и животно)’ (Гълъбово, Пловдивско), може би от тур. диал. *meret* ‘негоден, лош’, ‘слаб, болнав’ срв. и арум., рум. *mărat* ‘беден, нещастен’ (БЕР 3: 663).

2. ‘Изровен от порой’

Любопитно е, че в семантичната структура на повечето от топонимите присъства и идеята за *порой*. Това поражда основателния въпрос има ли словообразователната структура на думата връзка с *водата*? Такава връзка не е трудно да се допусне по две причини. Първо, повечето от пътищата в миналото са следвали естествено създадения брод след природни стихии (пороища), т. е., те минават по пътя на водата. Второ, съществуват много думи в българския език, в които за разглеждания корен *мар-/мор-* се реконструира значение от полето ‘вода’:

морè ‘обширна част от земното кълбо, покрита с дълбока солена вода’, диал. *мòре*, *мурие* (Банат), срхр. *морје*, рус. *море*, диал. и ‘езеро’, струс. *море Чудское* ‘чудско езеро’; укр., белорус., чеш., словаш., пол., горлуж., доллуж. ‘море’, от праслав. **marje*, сродно с лит. *mārė*, *marià* ‘езеро, залив, море’, *mārios*, *mārs* мн. ч., ‘Куршки залив’, латв. *mare*, *tara*, стпрус. *mary* ‘залив’, като балтийските и славянските форми са от ие. **moryo-*; ствиснем. *mari*, *meri* ‘море’, стангл. *mere* ‘море, езеро’, гот. *marei* ‘море’, стирл. *muir*, бретон. *mor* ‘море’ < ие. **mori-* (БЕР 4: 241).

Марица – вероятно от ие. *mār-, mār-, mYr-* ‘река, вода, мочур, море’ (Младенов 1915: 53–55; 1928: 181–184); Вл. Георгиев предполага тракийска фирма *Moriska*, сродно с англосакс. *marisç, mersc*, срвиснем. *mersch* ‘мочур, блато’, келтогерм. *mariscus* също, от ие. **mori-sk*. Търси се връзка и с ие. *mēro-, mōro-, mYro-* ‘голям, велик’ (В. Георгиев сравнява с трак. Йу-мбсб с вероятно значение ‘голямо село’, срв. и рум. *mare* ‘голям’, т. е. *Марица* е ‘голяма река’ (БЕР 3: 668).

Мареница ‘река’ (Гоцеделчевско) (Иванов 1996: 138) – по ЛИ, но възможно и от корена на *Марица*.

По пътя на водата земната повърхност се вкопава, стават драстични промени в релефа. Това обяснява появата на топоними със значение ‘(горист) рът’ и ‘стръмен път’ – *моропътнина* ‘стръмен рът’, МИ *Моропътнината* ‘горист рът’, *Моропътнините* ‘рът’, ‘стръмен път’, *Марѝка* ‘горист рът’ (Михайлова 1984: 138), *Марак* (с варианти *Маорак, Маарак*) ‘рът’ < *марак* ‘буренясало място’ (Кръвеник, Севлиевско), но може и от изчезнало гр. мѝсбкпт ‘раст. *Ořiganum majorana*’, срв. ср. *морак* ‘раст. *Majoran*’ и СелИ *Мараково* в Черна гора (Михайлова 142).

Освен това, след преминаването на пороя по земната повърхност остава вода, която скоро се заблатява и плесенява. Затова интересна е фонетичната близост и с други топоними, означаващи ‘мочурливо, заблатено място’: *Марни ливади* ‘ливади с два извора’, обяснено от ЛИ *Марина*, с елизия на *и*, но не може да се елиминира факта, че на мястото има много вода (Иванов 1996: 138), *Млаката* ‘мочурлива местност’ (Расово; Александрово, Василевци), ‘ниска местност, заета от ливади’ (Сталийска махала), *Млакето* ‘мочурлива местност’ (с. Черни връх, Ломско) (Дуриданов 1952: 46, 55, 88, 91), *Млаки* ‘обширна борова гора, блата и мочурища’, мн. ч. от *млака* ‘мочурливо място’ в Гоцеделчевско (Иванов 1996: 141). В този ред може да се постави и *мурава* ‘млада зелена трева (която расте на добре напоена с вода почва)’; ср. *мурава* ‘вид водорасли’, словен. *murava* ‘мека, сочна трева’, рус. *мурава* ‘млада зелена трева, чим’, *мур* ‘млада зелена трева, чим; плесен’, укр. *мурава*, белорус. *мурава*; от праслав.

*mer, сходно с лит. *mâuras* ‘кал, тиня, зелен слой на повърхността на застояла вода’, латв. *maîrs* ‘сочна млада трева, чим’ (БЕР 4: 331), *морава* ‘място, покрито с млада зелена трева’ (Копривщица; Габаре, Белослатинско; Поповско; Великотърновско; Пирдопско; Софийско), ‘зелена трева’ (Габровско), *моравье* ‘морава’ (Царибродско); от *мурава*, със свръхстарателно о в м. етимологично у (БЕР 4: 238). В германските езици има и производни с удължена коренна гласна (ие. *mōrā*), срв. ствиснем. *tuor* ‘локва, блато’, англосакс. *myr* (БЕР 3: 668), срв. още нем. *Marsch* ‘блатиста низина; планинска земя; степ’, англ. *marsh* ‘блатиста низина’, фр. *marais* ‘блато’, *marécage* ‘мочурище’.

Интересно и интригуващо е, че в речниковата статия на *мърмор* ‘слабо дете’ (Радуил, Самоковско), изведено от корена на *мор*, *мъртвъ*, *мора* и т. н., могат да се намерят поредица от диалектни образувания (включително и от Северозападна България), които именуваат малки водни животинки: *мърмър* ‘малка водна кафява ракообразна животинка, която често се среща във водата на студени изворчета’ (Балиган, Гоцеделчевско), *мърмар* също (Полковник Серафимово, Смолянско); произв. *мърморци* ‘попови лъжички’ (Куфалово, Солун), *мърморец* ‘попова лъжичка’ (Малорад, Врачанско; Махалата, Плевенско), *мърморец* ‘животно маморец’ (Геров), *мърмърци* ‘попови лъжички’ (Гумендже, Воден), *мърморец* (Плевня, Драмско), *мърмарец* (Смолянско, Асеновградско, Широколъшки район), *мърмарица* (Триград, Девинско), *мърмарка* (Буйново, Смолянско) ‘насекомо *Girinus patatos*, мамарец’, *мърмолец* ‘малък рак’ (Охрид), словен. *mrator*, *mratorka* ‘*Grillotalpa vulgaris*’, ср. диал. *мърмъак* ‘саламандър, попова лъжичка, *Grillotalpa vulgaris*’, рум. *mormolъc* ‘попова лъжичка’; праслав. *mrmarъ *mrmalъ, *mrmarъ (словен. *mrator*), във връзка с *mrmrāti, от ие. **mer-* ‘трия, стривам’ (Покорни) (БЕР 4: 416); *мърмарци* ‘попови лъжички’ (Мачуково, Гевгелийско), *мърмърец* ‘малка водна животинка, която се среща в студените извори’ (Делчево, Гоцеделчевско); от *мърморец* с асимилация ъ – о > ъ – ъ (БЕР 4: 415) и др. Заради фонетичния облик на думите може да се допусне и звукоподражание или образоподражание,

но не е за подценяване фактът, че става дума все за водни организми.

Ако допуснем значение ‘голяма вода’ за корен *мар-* в изследваните думи, тогава композитът ще носи буквалното значение ‘пътят на голямата вода’, каквото е напълно възможно да се образува – срв. например *Водотекъ* ‘дол’ (Дуриданов 1952: 174). Вероятно именно на асоциацията с голямата вода (морето) и протекла нефонетична промяна по народна етимология се дължи и вариантът *морепътнина*.

Едва ли е случайно също, че в пословици, поговорки и гатанки *водата* се нарича с името *Мара*: вж. напр. *Крива Мара, права Мара / да е крива, да е права / и бога достига (реката)*. Водата е култово преосмислена като граница и път към другия свят. Голямата вода извиква представата за опасност, хаос, смърт, което личи в гр. рѣнфпт ‘море’, ‘път по море’, със старо значение ‘преодоляване’, ‘път, изобилстващ с изненади и опасности’, срв. и Фб Экнб иЪлбууб букв. ‘направи ги на море’, ‘пропадна напълно’, Фб иблбууунщ ‘пропадам’; блт ‘море’ и блйѣт ‘напразен, пуст’, блз ‘блуждаене, скитане, вълнение, безпокойство’; релбгпдсьмщ ‘пътувам в открито море’ и ‘обърквам се, оплитам се’ и др. (ЕЛ 401), рус. *пучина* ‘водовъртеж, вир, изтласкващ или поглътщащ вода от бездна’ и ‘средоточие на нещо неприятно, гибелно, заплашващо’ (СРЯ 564) и др. Има изрази, които носят образа на водата като сила, предопределяща съдбата: *Една вода ни носи, Каква вода го носи, Водата го отнесла*, гр. Фпн рЮсе фп рпфЪмй ‘провали се, пропадна’, Уе фй несЪ рпхфЯжефбй (всЯукефбй) (Papaňagi 1908: 164), Хдюс рЯнейн ‘пия вода’, ‘тъжен съм, мрачен съм, много сух и прозаичен’ (ГРС 1268). Етимолозите са изказали вече предположението за етимологична обвързаност между фонетично близките думи за ‘вода’ и ‘смърт’. Преображенски изказва съмнение, че “едва ли морето някога би могло да се представи като нещо мъртво”, но Курциус отвежда *море* към *morior* ‘мра’, сскр. *iarút* (ЭСРЯ 1910: 556). Според В. Топоров и Вяч. Иванов името *Маря* от славянския фолклор е еднакво ориентирано етимологично и към *вода* (*море*), и към *смърт* (Иванов, Топоров 1974: 216, 220, 230).

И така, топонимът *маранутина* вероятно е южнославянско образувание (от Северозападна България или Македония). Семантичната структура отвежда до предположението, че еднакво вероятни са и двете хипотези ('пътят на водата' и 'черен път'). Защото за семантиката на разглежданите думи е еднакво допустимо присъствието на семите 'вода', 'черен цвят' и 'смърт'. Те са асоциативно свързани, взаимно се извикват и стимулират като елементи на един общ семантичен комплекс в българското (индоевропейското) езиковото съзнание: 'зло' – 'смърт' – 'черен цвят' – 'вода'. Повече сравнително исторически изследвания биха отговорили на въпроса дали всъщност не става дума за един и същ индоевропейски корен **mer-*, който да съвместява значенията 'черен', 'вода', 'смърт', а не за три омонимни корена.

БИБЛИОГРАФИЯ

- БЕР: Български етимологичен речник. София, т. 3, 4, 1986, 1995
- ГРС: А. Вейсман. Греческо-русский словарь. Москва, 1991
- Дукова 1980: У. Дукова. Названия на демонични същества от общославянско мор- в българския език (Мора, Морава, Мара, Марен, Марой, Марок). Език и поетика на българския фолклор. София
- Дуриданов 1952: И. Дуридаанов. Местните имена от Ломско, София
- Иванов 1996: Й. Иванов. Местните имена в Гоцеделчевско (Неврокопско), София
- Иванов, Топоров 1974: Вяч. Иванов, В. Топоров. Изследвания в области славянских древностей, Москва
- Милетич 1901: Л. Милетич. "Арнаутите" в Силистренско и следи от носовки в техния език. Периодическо списание, кн. LXI, 638–640
- Михайлова 1984: Д. Михайлова. Местните имена в Михайловградско. София
- Младенов 1969: М. Младенов. Говорът на Ново село, Видинско, София, 190

Младенов 1901: Ст. Младенов. Към въпроса за езика и националната принадлежност на Ново село (Видинско). СбНУ, XVIII, 493–499

Саламбашев 1976: А. Саламбашев. Местните имена в Смолянско, София

Сарафов 1884: М. Сарафов. Народностите в западната част на Княжеството. Периодическо списание, кн. VIII, 62

СРЯ: С. Ожегов. Словарь русского языка. Москва, 1983

ЭСРЯ: А. Преображенский. Этимологический словарь русского языка. Москва, 1958

Papahagi 1908: Т. Papahagi. Parallele Ausdrücke und Redensarten im Rumanischen, Albanesischen, Negriechischen und Bulgarischen, 14 (Jahresbericht des Instituts für rumanische Sprache zu) Leipzig, 1908

ЕЛ: Елзнийкъ леойкъ. БиЮнб, 1995

БЕЛЕЖКИ

¹ Според краеведските данни днешните жители на Ново село (представително за Северозападните говори) не са потомци на много старо местно население. Ст. Младенов установява, че първите заселници тук са от Тетовско, Македония, а по-късно от Софийско и Станкедимитровско (Югозападна България), от Чипровско (Северозападна България) и евентуално от Габровско (Източна България) (Младенов 1901: 493–499). Л. Милетич също отбелязва, че жителите на Ново село са преселници предимно от Тетовско, Кумановско, Кратовско (Македония). Отначало са живели в Копиловец, а по време на Чипровското въстание 1688 г. са избягали в Банат. По-късно се връщат и се заселват отново в Ново село (Милетич 1901, 638–640). Езикова ситуация е допълнително усложнена от факта, че по-късно тук се заселва и румънско население — данните сочат, че след Освобождението в селото имало малка румънска махала (Сарафов 1884: 62), която вече е претопена (Младенов 1969: 190).

² срв. и *морѣйки* ‘вид черници’ (Петрич, Сандански) < нгр. *морѣа* ‘раст. черница’ < *мѣров* ‘черница’, *морейка* ‘вид тъмна пшеница’ (Тиквешко), ср. *мѣрејка* ‘вид пшеница’ (БЕР 4: 242); с произв. *мѣрав*, диал. остар. *мѣров*, *мѣран*, *мѣрен* ‘който има цвят, смесен от син и червен, виолетов’ < *мор* (БЕР 4: 238, 239, 245) и др.

³ срв. турските думи, заети в Монтанско: *морук* диал. разг. ‘стар, изтощен вол или бивол’, жарг. ‘баща’, *мурук* също, чрез тур. *moruk* ‘старец,

дядо', от армен. *torúk* 'брада' (БЕР 4: 248), срв. с *м̀ур̀ък* 'отпаднал, изнемощял' (Чипровци, Монтанско), което добре се вписва в този ред, но е посочено като неясно (БЕР 4: 336).

⁴ В БЕР за вариантите *мореп̀тина*, *мороп̀тина*, *мореп̀тнина*, *мороп̀тутина* се посочва, че са с неясна етимология, но по народна етимология се извеждат от *мор* 'заразна смъртоносна болест' (БЕР 4: 246).

⁵ Срв. и *м̀рмор* 'слабо дете' (Радуил, Самоковско), *м̀рморче* 'слабо дете' (Радуил, Ихтиманско), *м̀рм̀орче* също (Радуил, Самоковско), от праслав. **mьrmarь* **mьrmaľь*, **mьrmarь* (словен. *mьrator*), във връзка с **mьrmařti*, от ие. **mer-* 'трия, стривам' (БЕР 4: 416); *м̀рне* с вероятно значение 'малък човек', срв. чеш. **mrně* 'малко дете, малък човек, завързак', от **mьrнь(ь)* (БЕР 4: 417); *м̀рнинка* 'мъничка' (Гюмюрджинско; Кралево, Жълти бряг, Хасковско), от **mьrнь(ь)* (БЕР 4: 417); *м̀рняв* '(за човек) слаб, дребен на ръст'; срхр. *м̀р̀нав* 'слаб', чеш. **mrňavũ* 'мъничък, дребен, недорасъл, слаб'; праслав. **mьrňavь*, 'мъничък, слаб', произв. от **mьrнь(ь)* 'малък', сродно с норв. *moren*, *maren* 'гнил, стар', стисл. *morpa* 'вехна', от ие. **mer-n-* 'трия, дробя' (БЕР 4: 417); *м̀рляк* 'отпуснато, полумъртво същество' (Семчиново, Пазарджишко); срв. словен. *mrlėnek* 'блед, хилав човек', *mrlėti* 'слаб съм, боледувам продължително'; произв. от праслав. диал. **mьrlь* 'мъртъв' (БЕР 4: 415); *м̀рлива* 'сънлива' (Жеравна, Сливенско), *м̀рляв* диал. '(за дете, за добиче) който седи все на едно място или все лежи'; срхр. *м̀рлив* 'бавен', праслав. диал. **mьrl-ivь*, **mьrl'ivь*, **mьrljāvь*, произв. от **mьrlь* 'мъртъв' (БЕР 4: 413); *м̀рлуха* рядко, доал. 'умърлушеност', *ум̀рлушвам (се)*; праслав. диал. **mьrlь* 'мъртъв', запазено в срхр. **mьrli* 'болен', от **mьrlina* 'мърша' и др. (БЕР 4: 414); *м̀рва* 'къс, малко парче', от ие. **mer-* 'трия, стривам' (БЕР 4: 405); *м̀ра* 'малко' (Тополовград, Съчанли, Гюмюрджинско; Сухо, Висока, Солунско; Дедеагачко; Суфлийско; Долновардарско), от *м̀рка* 'мръвка' (Долновардарско) (БЕР 4: 404).

⁶ Названието е регистрирано от Боряна Михайлова по време на теренни проучвания в Североизточна България.